

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РИМ XXIX, ЧИСЛО 82, ДЖЕРСІ СІТІ, Н. ДЖ., П'ЯТНИЦЯ, 9-го ЦВІТНЯ, 1921. VOL. XXIX, No. 82, JERSEY CITY, N. J., FRIDAY, APRIL 9, 1921. THREE CENTS

Нота Злучених Держав до альянтів.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ РОЗДІЛУ ВОЄНИХ ЗДОБУТКІВ НА НІМЕЦЬКИ БЕЗ ВОЛІ І ЗГОДИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ВАШІНГТОН, 8 квітня. — Державний секретар Гюз вивідав ноту до правительств Великої Британії, Франції, Італії і Японії, в якій протестує іменем Злучених Держав Америки проти наділення Японії мандатом над островами на Тихому океані, забораним від Німеччини.

Нота є стилізована в довоєнний спосіб, оскільки дипломатична форма не є дозволеною. Державний секретар Гюз повідомляє альянтів, що Злучені Держави не годяться на віддану Японії острова Яп і на її мандат над другими островами, заявляючи, що хотів Злучені Держави не підписали версальського мирного договору, то значить вони не зрікли свого права як співучасники війни і побічників, і не будуть вважатися зв'язаними жаданими постановами Ліги Народів, бо Злучені Держави до неї не належать і тому її умови їм не обов'язують.

СПРАВА МИРА З НІМЕЦЬКОЮ ПОРШЕНОМ.

ВАШІНГТОН, 8 квітня. — З кругів державного департаменту повідомляють, що між президентом Гардіном, терманним секретарем Гюзом і республіканськими провідниками сенату прийшло вже до порозуміння, як має звучати і коли має бути внесена резолюція сенатора Накса в справі проголосшення мирового стану між Злученими Державами і Німеччиною. Вирішувати війни при помочі резолюції Накса є важчим питанням остаточно поришення.

ПОЛІТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ У ГІЗІ.

ВАШІНГТОН, 8 квітня. — Державного секретаря Гюза відбулася міні конференція, в якій взяли участь сенатори Ладж і Нам та полковник Гаррі, що є назначений амбасадором до Великої Британії. Конференція тривала майже дві години. Обговорювано загальної політику і становище до граничної політику надходячої сесії сенату Конгресу. Конференція не заявила за жаданю зміною в справі мирової резолюції сенатора Накса, а Пенсильванію.

НОВИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР У ФРАНЦІЇ.

ВАШІНГТОН, 8 квітня. — Мірон Т. Геррик згодився прийняти становище американського амбасадора у Франції. Він займає це становище за президенту Тефта, а відтак за Вілсона з початком сітнотого місяця.

Формальне іменоване його амбасадором в Парижі буде небаром проголошено. Виїде він до Франції часним літом.

ВІДНОВА ПРОМИСЛОВОГО РУХУ В МЕК-КІЗ РАКС, ПА.

ПІТСБґ, ПА., 8 квітня. — Вчора відновили роботу три фабрики цинкових пласт, а сьогодні три дальші значимі працю.

Фабрики переважно виконують замовлення на частини для автомобільних фабрик, а власне тепер такі замовлень наліцо багато і це дає змогу відновити рух у фабриках в Мек-Кіз Рахс.

ЧИСЛО БЕЗРОБІТНИХ В ПРОМИСЛІ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ЗРОСТАЄ.

ВАШІНГТОН, 8 квітня. — Статистичні звітномовення міністерства Праці показують, що число безробітних в автомобільному промислі та об'єктивна праці в трох інших промислах, промишле безробіття в Злучених Державах в місяні марти такі далі ще зростає.

Департамент праці обчислив, що 1,244 промишлових заводів в Злучених Державах, з котрих значино кожде zatrudнювало понад 500 робітників, мали дня 31. марта с. р. 1,587,786 робітників, коли тому місяць, то є 28. лютого с. р. мали вони же 1,612,611 робітників. Се є зменшення числа робітників о 24,825, себто о 1 1/2%. В порівнянні зі станом з 31. січня с. р. мартова число було менше о 40,308, себто 2 1/2%.

Безробітні в державі зросло особливо іза спинення сталевих і залізних промислах, але рух ослаб також в металевих заводах, а тепер і в фабриках ткацьких і пошивних.

З 65 мільйонів промишлових осередків, з яких наспів зв'язи, 44 винакують зріст безробіття, а зменшення безробіття слідє лише в 21 осередку.

В місті Нью Йорку в марти число безробітних зросло о 7,064.

БОРІТЬСЯ МІЖ БУДУВАЛЬНИМИ РОБІТНИКАМИ І КОНТРАКТОРАМИ В ШІКАГО.

ШІКАГО, ІЛЛ., 8 квітня. — Юні будувальних робітників, що працюють при переобладнанні при вантажних будувальних, в числі 500 осіб, заявили одностайно прийняти збільшення вартості о 12% згідно з проголошенням стоварищення шікагоських будувальних контракторів.

Провідник других робітників юній в будувальній відкадує у голосованню (через референдум) проголошення зинжурі платення.

Вони заявляють, що безробітні контрактори і муніципалітету просять зинжурі платити за 1 годину праці з \$1.25 на \$1, а звичайні робітники відкадує проголошення зинжурі платити за 1 годину праці з \$1.00 на 75 центів.

Багато будувальних робітників виїхало з Шікаго до других місцевостей, де працюють за дешевшу ціну, але не хотять уступити контракторам в Шікаго.

ОБГОВОРЮЮТЬ ВІДНОВУ БУДУВАЛЬНОГО РУХУ В НЬЮ ЙОРКУ

В готелі Меджестик в Нью Йорку відбувся дня 5. с. м. мітинг організації „Стоварищення будувальних підприємств в Менгеттві“. Се був перший мітинг від 1916 року. Присутніх будувальників було до 50. Обговорювали вони візнову будувального руху в Нью Йорку.

Голова стоварищення, Гудстейн, заявив, що коли вони зможе виконати свої праці, то небаром будуть в Нью Йорку мешкати для родин в ціні по 50-60 доларів місячно. Апартаменти з 3 кімнати і кухні коштували би по \$50, а з 4 кімнати і кухні по \$60.

Однією перешкодою при віднові будувального руху є не достача капіталу, якого потребують в ньюйорських банках на дешевий процент.

БУДУТЬ РЕВІЗИ ЗА ГОРІВКОВІ В НЬЮ ЙОРКУ.

Ньюйорський стейт заявив, що всі його поліційні сили мають стати до помочі федеральному правительству у введенні в життя закону про прогібіцію.

Губернор Міллер в „сухі“ в стейтвій легіслатурі в Облені сподіваються, що наслідком нових строгих заборіджень зв'язаних стейту Нью Йорк дістануть багато нового населення. Особливо остро мають виступити поліційні влади до ньюйорських салунів, котрі, як заявляють, не шанують прогібіційних законних приписів. Виновників жадуть строгі карі.

Однією, що є безпечної неперел находом „сухіх“ дослідників алкоольо, є „домашній бровар“, що виробляють пива, вина і горілки про „домашню потрібу“.

ЛІГА ПРОТИ „СИНИХ ЗАКОНІВ“

З Пітсбурга, Па., доносять, що там твориться осередок для боротьби проти руху за „синіми законами“, які мали би завести давню пуританську забороу всяких забав і прогулків в неділю.

Дня 5. квітня прийшла відомість до Довер, Делавер, що в стейті Делавер заінкорпоровано нову організацію під назвою „Ліга проти синих законів в Америці“. Інкорпоруючи особи всі є ітсбуржаними. За лігоу стоять сотки визначних осіб не лише в Пітсбургу але і скрізь в Злучених Державах.

Осереднім осідком Ліги буде Пітсбург.

Оснунувателі ліги кажуть, що вони оснунували цю нову організацію, щоб задовольнити загальної доганяє варту в Америці. Вона не буде обстоювати, аби не діяла була шікагоським вільним днем для всяких забав і всякого руху, але рівночасно не хотять допустити до введення пуританського „сабату“, в якому все життя мало би в неділю замвртити. Оснунувателі кажуть, є за „американського неділю“, то є день відпочинку, відлиху і реаліти.

ВІДОВА ДІСТАЛА \$100,000 З ПОСМЕРТНОГО ЗАПИСУ.

Суд в Нью Йорку поручив тимчасовому адміністратору майстку, оставаючого помершим Теодором П. Шонетом (яко був директором компанії „Інтерброк“, яка посідає підземні і надземні залізничні) виплатити вдові Міллі Д. Шонеті \$100,000.

З уваги, що нема стільки грошей, адміністратор має продавати вартісні папери.

МИТРОПОЛИТ ШЕНТИЦЬКИЙ ПРИЗДІТЬ ДО АМЕРИКИ.

Філадельфійська українська часопис „Америка“ доносять, що митрополит граф Андрій Шенцицький приїде небаром до Злучених Держав.

Мав він виїхати з Риму до Бельгії, а відтам до Голландії й Англії, відки має удатися в подорож до Америки.

В Нью Йорку має бути митрополитом на Великдень, себто на 1. мая с. р.

ЯК СТОЯТЬ ЧУЖІ ГРОШІ.

На грошовому торзі в Нью Йорку дня 5. с. м. американські марки стояли по 1.63 американського цента (понад півтора цента); чеські корони 1.36 цента (одного юду третю часть цента); австрійські корони трохи більше як 1/4 цента; угорські корони одного третого цента; румунські лєї 1.42 цента (майже півтора цента); польські марки менше ніж одну сесту частину одного цента (за 1 долара 75 польських марок); перераволюційні російські рублі по 1/2 цента.

ВКРАД ГРОШІ, ЩОБ ПОМОГТИ ХОРОШО БАТЬКОВІ.

В Брукліні арештовано спеціаліста книговодства Джорджа Куттіна за те, що спровів вкрасти у бруклінського бизнесмена Германа Копа \$800.

Арештований признаєся до вини, заявляючи, що він мусів ті гроші дістати, бо мусів удержувати свого старого і хворого батька, котрий, є в ліжничі від довшого часу.

КОМСАРСЬКА СВОБОДА.

Московські більшовицькі „Лавести“ доносять про такий характеристичний случай:

Комісар 36-ого воєнного округу, міста Москви, Ісаєв побачив справити законний шлюб, на що дістав дозвіл від комісаріату. Але се показалося йому недостаточним і йому заохотило відправити се один з розумів в православній церкві.

Права, будучи комуністом, він постановив приборити церкву червоним сукном, на що визначив суму 150,000 рублів, а на разачку серед бідних парохіян. Але чутка про се дійшла до чрезвычайників і в наслідок цього Ісаєв опинився перед революційним трибуналом — за збешчення комунізму, бо комуністи не випадає брати участь „в буржуазних церковних віварах“. Тут дійшли до доганяє чрезвычайників, що приговорили до шлюбної контрактации 1 злотий рублів, на що Ісаєв давав дуже слабкі пояснення. Суд над комісарем відложено, та справа пішла під розсуд.

СОВЕТСЬКІ ЗАПАСИ ЗОЛОТА ТОПТАЮТЬСЯ.

Після обчислень фінансових агентів тих країн, котрі мають репрезентатив в Москві, російські припаси золота, котрі на початку війни винесли і мільярди 600 мільйонів золотих рублів, зменшилися до 120 мільйонів рублів. Декотрі кажуть, що ці запаси зменшилися аж до 60 мільйонів рублів в золоті. Крім того російський уряд має ще припаси дорожничостійкі та предметів шугни, на конто котрих вони сподіється дістати позику за границями країн.

РАБУНКОВІ УБИЙСТВА В ГАЛІЦЬКІН.

Коло Лавилова під Львовом убито партійного інженера Петра Гувера, при чому зробаво йому грощи на горішнотельський плевістат.

Між єврейщинами і Кроссачами найдено трупи двох мушун, яких убито кількочисельними стрілами з револьвера. Убийства доконано для рабунку.

АРГЕНТИНА ПРИЗНАЄ УКРАЇНУ.

М. Т. де Альвар, дипломатичний представитель аргентинської републики в Парижі, повідомив президента української делегації на мирову конференцію в Парижі, що правительств аргентинської републики признало українську націю републику як свободну державу.

ПРОПОНУЮТЬ НОВІ ПОСТАНОВИ ПРО ВЕДЕННЯ ВІЙНИ.

На конференції Мехіанородного Червоного Хреста, що тепер відбувається в місті Женеві, в Швайцарії, проголошено ряд нових постанов про ведення війни. Межи новими проектами є: заборона вживання газів у війні; обмежене воздушний війни до самих військових предметів, щоб охоронити цивільне населення перед наслідками сего нового способу воювання та щоб запобігти непотрібному знищенню. Швеція і Данія запропонували, щоб на случай економічної блокади забирати дітей, старців та хорих з країн, об'являх війною.

АНГІЛЬСЬКІ ДУХОВНИКИ ЗА МИРОМ З ІРЛАНДІЄЮ.

Деятьох єпископів і начальників головних не-конформістичних церков Англії вислали лист до англійського прем'єра та міністра Ірландії, в котрих жадують, щоб Англія перестала вести дальше свою дотеперішню політику в Ірландії, а передовсім перестали душити ірландське повстання, „бо такі репресії лише виставляють Англію на ворожі напасти з сторони навіть наймирнішого народу в світі“.

НИМЦІ БОЮКТОУТЬ АЛІАНТСЬКІ ВІРОБНІ.

Великі фабриканти та власителі копань в ренських провінціях почали недавно в місті Містер рух за бойкотом англійських, французьких та бельгійських товарів з містита за карні, наложени Францією і альянтами на Німеччину. За бойкотом заявили також так звана Ганзська Ліга, центральне товариство німецьких гуртників, та Гамбурзьке Товариство Німецьких Подприємців.

НАБЕЛЕНІСЬ ФРАНЦІЗ ЗА ПОСЛІДНІЙ 10 ЛІТ НЕ РОСЛО, А ПАДАЛО.

Як показують перші обчислення населення Франції, перераховано на початку сего року, населення Франції не підносилось за послідній 10 літ, але падало. Воно винисло на початку 1921 року о 6.7 проценти менше о 57 осіб на кождо 10000 сесте як 10 літ тому.

ПОВІДНЕННЯ ФРАНЦІЗ ЗА ПОСЛІДНІЙ 10 ЛІТ НЕ РОСЛО, А ПАДАЛО.

Як показують перші обчислення населення Франції, перераховано на початку сего року, населення Франції не підносилось за послідній 10 літ, але падало. Воно винисло на початку 1921 року о 6.7 проценти менше о 57 осіб на кождо 10000 сесте як 10 літ тому.

Криваві повстання на Україні.

КОМУНІСТИЧНИЙ ЛІДЕР ЗАВДАЄ БРЕЖНО БОЛЬШЕВИЦЬКИМ АГЕНТАМ.

ЛОНДОН, 6 квітня. — Московське советське правительств старється всіма силами докзати, що воно зовсім серіозно думає дозволити селянам на приватну торговлю та на приватну власність.

На послідній комуністичній конгресі в Москві М. Каленін, голова всеросійського центрального виконавчого комітету, так має говорити:

„Ми голодні, бідні і змучені, але обставини в Європі прийшли для нас. Коли се приїде час, що Європа буде робити все те, бо бойсья повозорту шарагого реалізу. Але як ми аліганемо всего від Європи, ми звернемо своє оружье проти Європи і задушим капіталістичну суспільність.“

Каленін сказав виконавчому комітету селяни, що повстання розуть в силу. Говорив він, що на Україні їде завзята боротьба, а крім сего селянські повстання оперуть також коло Тамбова і Орлова, а околия Курська вже в огні повстання.

СОВІТИ БОЮТЬСЯ ЧУЖИХ КОРЕСПОНДЕНТІВ.

РЕВАЛЬ, Естонія, 6 квітня. — Максим Літвінов, начальник російського посольства в сім місті, має розмову з чужими газетарями і запевняє їх, що Росія хоче мира, якого їй треба для мирного розвою. Він казав, що Росія хоче тепер на мировій ступі з усіми своїми державними сусідами з винятком Румунії. Він каже, що Росія не допустить чужих газетарів, мовляв, тому, що сі кореспонденти не могли би написати правди, бо якби написали, то їх названо би пропагандистами.

СТАРАННЯ ДОВЕСТИ ДО ПОРОЗУМІННЯ В АНГІЛЬСЬКИМ СТРАКУ.

ЛОНДОН, 6 квітня. — Англійське правительств запропоувало майнером та властителям копань почати переговори за співучастю уряду. Властитель заявив на це, що годяться говорити з представниками уряду на случай, якби майнери відразу згодилися заручити, щоб пам'ятники почали вилномовувати воду у Чолелені. Тимчасовість заявила, що на його думку доганяє властителям слухає, але робітничі представителі заявили, що вони готові говорити з урядом та капіталістами, але такого нажато, якого вони жадують, не вилдають.

ШВАЙЦАРІЯ НАКЛАДАЄ ОБМЕЖЕННЯ НА КАРЛА.

ЖЕНЕВА, 6 квітня. — Бушній цар Австрії доїхав до швайцарської границі о 3 години дня пополуночі.

Його приїзд до Швайцарії тепер виглядає зовсім інше, як приїзд в 1918 році, коли його приймав почесна сторожа війскова. Нині його прийняв все один швайцарський військовий полісемен з кількома детективами і зараз предлоши йому документ, в котрим йому винисані умови, під котрими йому дозволяється приїхати знов до Швайцарії і там перебувати.

Йому не дозволено поїхати до Прансїє, де він живе через два роки, але його відставлено до одної місцевости в кантоні (стейті) Люцерн.

Його жена стрінула його на адрин і вона тепер поверне до Прансїє, щоб спокувати манатки та переправити їх до нового дому.

ЩЕ ОДНА НОТА ДО НІМЕЦЬКИН.

ПАРИЖ, 6 квітня. — Рада амбасадорів постановила дини вислати до Німеччини ще одну ноту, в котрій мається запропостувати проти недопущення Німеччиною до Канау Кіль англійського корабля Вільделот, котрий їхав посліднього місяця до Даншїу і хотів переїздити через сей канал. Нота ся має звернути Німеччині уряду, що після мирового договору, підписаного Німеччиною, Канапа Кіль має бути свободний для воєнних та торговельних кораблів усіх держав, що не знаходяться у війні з Німеччиною.

(Канапа Кіль дупити Німеччине море з Балтїєвським та перетинає данський півострів в його полуострівній часті. Назву свою носить від міста Кіль, котре лежить на його східній кімці.)

Розв'язано ІТАЛІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ.

РИМ, Італія, 6 квітня. Нині оголошено корольське розпорядження, котре розв'язує італійський парламент і установляє термін нових виборів на 15. мая.

Се розпорядження прийшло як велика несподіванка для багатої півляк, котрі сподівалися, що парламент буде радити ще хоч півтора року, хоч чутки про розв'язання хотять уже від довшого часу. Висно, що теперішній прем'єр, Діолетті, перший прем'єр від часу війни, котрий перевелити свою політику не оглядаючися на велику опозицію, такіх перешкодах король, що парламент в своїй теперішній складі ні не представляє більшости в народі, ані не має в собі більшости, з котрою можна би працювати.

